

המרכז האקדמי ללימודי המשך ברפואה, שנת הלימודים תש"פ
בשיתוף הפקולטה למשפטים

סוגיות האשפוז בכפייה – פסיכיאטריה ומשפט

The issue of forced hospitalization-Psychiatry and law

מרכזים: פרופ' מוטי מרק, פסיכיאטר ומשפטן

פרופ' שלמה שוהם, משפטן וקרימינולוג, חתן פרס ישראל לקרימינולוגיה

תת מרכזת: עו"ד יוליה קרימצ'נסקי, עובדת סוציאלית ומשפטנית

מטרת הלימודים להקנות ידע וכלים בתחומי המשפט והפסיכיאטריה להתמודדות עם הדילמה המורכבת בסוגיית כפיית אשפוז פסיכיאטרי. לאפשר מימוש תכלית חוק הטיפול בהתאמה לדברי ההסבר ביסודו "טיפול מרפאתי כפוי במקום אשפוז בבית החולים... השארת החולה במסגרת המשפחה והקהילה ובשיתופו של החולה עצמו בטיפול הרפואי והשיקומי".

תכנית הקורס נערכה במשותף על ידי מומחים מתחומי הרפואה, המשפט והקרימינולוגיה, על מנת להעמיד לרשות המשתלמים ידע בינתחומי מקיף בתחום הטיפול הפסיכיאטרי בכפיה.

מתכונת הלימודים דיאלוג בינתחומי, במעגל שיח והקשבה, מכוון למחויבות להגן על זכותו החוקתית של חולה נפש לחירות ולטיפול ברצף עם תוכניות שיקום לקידום בריאות ולהבטחת שלום הציבור ושלומו החולה.

הזכויות לחירות, לטיפול בכפייה והחובה להבטחת שלום הציבור, מתנגשות ונדרש איזון ביניהם. שיטת המשפטים הטיפולית להבטחת מסוגלות של חולה נפש להיות אדם חופשי, מתפקד ושותף בתוכנית הטיפול והשיקום, הינה דרך המלך לאיזון בין הזכויות המתנגשות.

שיטת הלימוד הקורס מתקיים בקבוצת למידה במעגל, המקשיבה למתדיינים מתחומי המשפט והפסיכיאטריה, ומקיימת שיח בתום הדיון. הלימודים משלבים ידע ממדעי הרפואה וההתנהגות, החוק והפסיקה, המתגבשים לתורת המשפט הטיפול.

נדון במשמעות החירות על שני מושגיה: חירות חיובית וחירות שלילית. נבחן כיצד לאזן בין טיפול כפוי בהתאמה לצרכיו של מטופל מסוים ובמימום הגבלה לבין המחויבות להבטחת שלום הציבור. נכיר את מורכבות תהליך הערכת המסוכנות והקשיים בניהול המסוכנות בניסיונות מחלת נפש המלווה בהפרעות קשות בבחון מציאות ושיפוט. נעסוק בסוגיות הקשורות לסטיגמה, סניזם ורצידיבויזם - "הדלת המסתובבת".

בסמסטר הראשון נעסוק בנקודת המפגש בין הרפואה והמשפט. במפגש בין אדם חולה במחלת נפש הזקוק לטיפול ואף בכפייה ובין הנחיות החוק לטיפול בחולי נפש התשנ"א-91 והתיקונים לחוק והפסיקה; נעסוק בהבטחת רצף אבחון-טיפול-שיקום בגישה ביו-פסיכו-סוציאלית ורגישה לתרבות. נתמקד באשפוז בכפיה במסלול הפלילי והמסלול האזרחי.

בסמסטר השני נלמד את עקרונות תורת המשפט הטיפולי, המשפט הפסיכותרפויטי. נתמקד בישימות עקרונות משפטים טיפוליים למודל הרפואי בבקרת המשפט המסדיר את אכיפת הטיפול הפסיכיאטרי בארץ. נפתח שפה משותפת בינתחומית ונחקור את השפעת המשפט על רגשות, התנהגות ועל נושא קידום הבריאות. בנוסף, נעסוק בהבניית הנחיות משפטיות-קליניות בעדשה של תורת המשפט הפסיכותרפויטי, המבוסס על אתיקה של דאגה ונפתח כלים ליישום השיטה במודל הישראלי.

פסיכיאטרים, משפטנים, רופאי משפחה, פסיכולוגים, עובדים סוציאליים, צוותי סיעוד, מרפאים בעיסוק וקרימינולוגים.

יום רביעי, אחת לשבוע, בין השעות 18:30-20:30

3,900 ₪ שנתית

קהל יעד

מועד ומיקום

שכר לימוד

הרשמה מקוונת

[לחץ כאן](#)

מזכירות המרכז האקדמי ללימודי המשך 03-6409797/9228 cmetau@tauex.tau.ac.il

אתר התוכנית – [לחץ כאן](#)